

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Title:

Letter to
Davidsohn, Joseph
from
Simonsen, David

Sender:

(København, Denmark)

Recipient: Davidsohn, Joseph

(Nykøbing Falster, Denmark)

Resource type: text

Extent: 5 pp.

Languages: da

1926-10-05

Id: dsa_daa-deb_0557.tif

Related:

PROFESSOR D. SIMONSEN

KJØBENHAVN | COPENHAGEN

DANMARK

K. 5 / 10 192 8.

SKINDERGADE 28

Kære Hr. Dr. Davidsohn.

Mange Tak for Deres venlige Brev. Dog vil jeg ikke kunne paastaa, at jeg forstaar alt, hvad De har skrevet. Siden jeg skrev til Dem, fik jeg et Nr. af "Israeliten", og Deres Udtalelser gav mig ny Anledning til at se, hvorledes De i Virkeligheden - efter min Mening - staar udenfor Forstaaelsen af det, som De skriver om, og jeg tvivler derfor ogsaa om, at det Arbejde, De nu har for, vil tilfredsstille mig saaledes som De formener.

De har aabenbart heller ikke forstaaet mig, naar jeg skrev om Deres "kristelige Betragtning". Dermed mente jeg aldeles ikke, at De havde Sympati for Kristendommen imod Jødedommen, men jeg tænkte paa den Udvendighed og Mangel paa Forstaaelse, som kristne Lærde saa tit lægger for Dagen, naar de skal skrive om jødiske Forhold. Lejlighed dertil kommer jo, naar der skrives om Kristendommens første Tider, og man saa kommer ind paa det, som med et meget slet Udtryk kaldes for "Senjødedom". I Deres Brev kommer De ind paa lignende Tanker, som fremsattes i Deres Disputats, og som jeg ikke kan være enig med Dem i. Den Metode at klippe en Religion og religiøse Skikke i smaa Stumper og saa igen at forsøge at sætte dem sammen efter Forfatterens rent subjektive Anskuelse, er efter min Mening forfjælet. Det er muligt, at de lærde ikke kan gaa nogen anden Vej, naar det gælder Australnegernes Religion, hvor al Historie mangler, men ved historiske Religioner betyder den historiske

Udvikling, for saa vidt den kan efterspores, og paa den anden Side det religiøse Liv, for saa vidt man kan sætte sig ind i det, saa meget, at Ituhugningen og Sæmmensætningen først kommer langt bagud derfor (da den "kristne" Historieskrivning er omtalt ovenfor, tør jeg maaske lejlighedsvis bemærke, at man, naar det gælder at sammenstille det religiøse Liv indenfor de forskellige Religionsformer, ofte har begaaet den Fejl at tage det bedste fra den ene Side og detvsletteste fra den anden). Det forekommer mig, at man ofte i de/ religionshistoriske Undersøgelser, eller om De vil, sociologiske, begaar netop den samme Fejl, som Filologerne tidligere gjorde sig skyldige i. Naar man fandt to Ord i forskellige Sprog, som lignede hinanden, saa sammenstillede man dem uden videre, medens man nu søger at gaa bagved og finde Ordnes ældste Former, som da ofte viser sig slet intet at have tilfælles, og navnlig viger man tilbage for at sammenstille Ord i Sprog, som iøvrigt intet har med hinanden at gøre. Naar Ordet Lade paa gammelægyptisk hedder "Scheune", saa er der ^{ingen} ikke mere, som sætter dette Ord i Forbindelse med det ganske enslydende tyske, hvad man vel havde gjort for 2-300 Aar siden, hvis man da havde kendt gammelægyptisk. Det er ikke saa længe siden, at det gjaldt for rigtigt at antage, at det jødiske Ord "ore" kom af det latinske "orare"; Lyd og Betydning var jo fælles. Nu gælder det ikke mere; da Sproghistorien ikke kan finde nogen Vej, ad hvilken det latinske Ord skulde være kommet til det tyskejødiske, medens man derimod har fundet Vejen for det sent latinske hors (aml. livre d'heure = Bonnebog). Det vilde føre for vidt, om

Jeg vilde komme ind paa det, som har frastødt mig i nævnte Afhandling i Israeliten. Lad mig kun nævne det, som De ogsaa taler om i Deres Brev, nemlig, at De som den ikke-troende ikke vil betrede Synagogen. Det forekommer mig - og beder Dem om ikke at blive vred, naar jeg siger Dem dette, at De selv gør Dem skyldig i noget lignende, som det De i Deres Foredrag forekaster om de ortodokse, som efter Deres Mening generer sig. Det kunde synes at være lige omvendt, men jeg mener, at man naar man gaar til Bunds, kommer til det samme. De generer Dem for Dem selv, vil ikke, at de Omgivelser, som paa en eller anden Maade dog kunde naa Dem i den af Dem omtalte "ulykkelige Kærlighed" maa betrede Dem nær. De kan ikke gaa ind, fordi det vilde forekomme Dem at være en Demonstration, og de andre maa ikke tage den høje Hat paa, naar den bløde for dem vilde være en Demonstration. Men iøvrigt mangler her ogsaa den historiske Betragtning af den "høje Hat". Jeg er gammel nok til at huske, at Silkehatten, som jo oprindelig skal have været et Revolutionstegn (ligesom i 48 i Østrig Kalabreserhatten, der f. Eks. lige overfor den berømte Kantor Sulzer benyttedes som Anklage for Revolutionært Sindelag) overhovedet var Hovedbedækningen for pøne Folk, saaledes for alle Børsbesøgende. Min i 1880 afdøde Fader naaede aldrig til at gaa med rund Hat, medens saadanne Moderniteter dog allerede da var dukket op blandt Købmændene. Nu ses maaske kun ganske enkeltvis Silkehatten paa Børsen, ligesom den endnu eksisterer i Gala ved Bryllupper og Begravelser. Jeg taler ikke for mig selv, jeg promenerer endnu den upraktiske Væsen Sabbat-

og Helligdage, men ligesom jeg godt kan forstaa (og her er jeg medskyldig) at Polk, der skal møde i Kjole og hvidt, selv paa den varmeste Sommerdag foretrækker at tage en Overfrakke over Snipkjolen, og at Officerer nu hovedsagelig gaar i civil, Præster (i Modsætning til mine Barndomsdage) nu sjældent ses gaaende i Ornat, saa forstaaer jeg meget vel, at man bliver mere og mere tilbøjelig til i en stor Befolkning at hævde Sabbaten ved paa Gaden at bære det nu ganske forældede Klædningsstykke ^{ningen} (Opfinderen af Ombytt~~ningen~~ i Vestibulen, som jeg godt har kendt, var ikke "ortodox" men lagde aldeles ikke Skjul paa sin Jødedom i Livets forskellige Forhold). Men hvis De kom indenfor Synagogen, saa vilde De se, hvorledes ogsaa indenfor Udviklingen har taget Fart. Bortset fra ~~de voksne kunde De der se, at Barmizwodrengen fra Silkehatten, som jeg endnu har oplevet, over den stive Hat, den bløde, Kasketten nu er naaet - ogsaa i en ortodoks fin Familie - til Matroshuen. Med andre Ord: den almindelige Udvikling griber ind her, som til alle Tider og overalt. De vender Dem mod nogle ortodokse yngre Mænd, som ikke gaar med Skæg, men tager ikke Hensyn til, at vedkommende yngre Mænd selvfølgelig ikke bruger den forbuene Ragekniv, men derimod andre Midler, som er opfundet længe før disse Mænds Tid, og tager ikke Hensyn til, at der allerede i Talmud, paa en Tid, hvor Jøderne saa godt som ganske levede for sig selv, allerede gives Lempelser for dem, som havde at fremstille sig for de fornemme Romere. Hvor lidt objektiv De i Virkeligheden er, kan De maaske selv se af det halvt blasfemiske Udtryk "Guden". Moses Cohn (eller som han vel efter Dem skulde skrive sig Mösche~~

Kauhein) træder frem for "Gud".

Om Navne var der iøvrigt at sige mange Ting, men Tiden slipper, og jeg har sikkert været altfor langtrukken og altfor uartig lige over for Dem, jeg vil derfor kun fortælle Dem en mærkelighed, som maaske ikke er Dem bekendt. De ved selvfølgelig, til "rods for at De lader, som om De ikke vidste det, at Assimilationen med Navnene er foregaaet i hele Israels Historie, men ejendommeligt slog det mig, at et Navn, der er bleven antaget for specifik jødisk, nemlig Navnet Isidor (saaledes som Spottenavn for den æstetiske Jøde for over 100 Aar siden i Sessas "Unser Verkehr"), ikke blot nu bruges, da en almindelig dødelig intet aner om Ordets Betydning, men allerede forekommer i græsk Form i en indskrift i den ældste jødiske Katakombe, altsaa paa et Tidspunkt, hvor man godt kunde vide, hvad Ordet betød. Hvorledes det saa er bleven bevaret som jødisk, indtil det dukker op i de nyere Tider, er en ny Gaade, som jeg ikke er i Stand til at løse. Undskyld nu dette lange Brev. Hr. Neumark mindes jeg ikke og aner derfor heller ikke, om han er indenfor eller udenfor. Med jødiske landbrugsstuderende havde jeg en hel Del at gøre, før jeg rejste i Sommer. I Marienbad traf jeg sammen med Ingebjør Stückgold, som De vil mindes endnu.

Med venligst hilsen tillige fra min Hustru til Dem og Deres Frue,

Deres hengivne

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk